

LIBANAN
QUOTIDIEN ARMÉNIEN
Place des Canons
Rue d'Italie N° 9
Responsable
M. KAZANDJIAN
Պատասխանատու Տնօրեն
Ա. ԳԱԶԱՆՅԱՆ
Բաժնիցի Տեղ. Վ. Գևորգյան, Խոսրով
Տեղակալ 330 180 100
Սուրբա 38) 210 125
Արևմտահայեր 120 70
Արևելյան Տեղ 8 4,5 7

ՀԱՆՐԱՊԵՏԻ
29
ՄԱՅԻՍ 1924
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԲԵՐԿՈՒԹՅԱՆ (ՏՅՐԱԶԻ)

ԱՆԿԱՆ ՎԱՅԱԹԵՐԹ

لبنان

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԴԵՊԱՐՏԱՄԵՆՏԻ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ

ԽՍԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՄԱՅԻՍ 28

Հայ իրավաբանական և անոր արվեստ պատմության մեջ Մայիս 28 ը փայլուն և պատմական թվական մի է որ կը բաժնի մեկ ստուգանքներու և մարտիրոսական երկար պատերազմական ժամանակամիջոցներ, բնականորեն կը և նոր վերածնունդ մը հայ ժողովրդի ստանալով ու կորստիկ իրականության առջև:

Ժողովուրդը դարեր ի վեր երազել է իր լուսավորյալ գաղափարներու և մտաւորականները ստիպել էր անկախութեան գաղափարներին, այս օր էր որ կ'ունենար իր սիրտն և անկախ հայրենիք մը և կը ծածանար հայկական դրօշը ալեհեր Մասիսի հովանի ու գաղտնիքներ մէջ, հայ մշակույթի, գիւղացիի և ժողովուրդի կ'սկսէր ազատ շունչ մ'առնել մայր հայրենիքի ազատ և անկախ միջավայրին մէջ:

Թուրքական բարբարոսութեանց տեսականութիւնը դարերու ընթացքին չի կրցաւ խլել հայ ժողովուրդէն անկախութեան գաղափարը որ միշտ վառ մնացած է սերունդէ սերունդ և դարեր դար, որ միակ անհատականութիւնը և մտահոգութիւնը եղած է թուրք Սուլթաններու և մարտիկներու անկողինը. քաղաքականութեան, այն է ջնջել հայը և վերջ տալ վերջնականապէս հայ բնակչութեան որ գոյութիւն ուներ միշտ խորհրդածող զովանքներ մէջ, ստանալիս առիթն թուրք պատմութեան և երեսն ցուր:

Եւս այս դարաւոր քաղաքականութեան ստանալով թուրք վարիչները ի գործ կը դնէին հայերը բնաջնջելու գաղափարն ուղարկաւ արաբներ, միանգամ ընդ միշտ լուծելու հայկական դատը, հայաստանի մը գոյութեան և ստեղծման գերեզմանաքարը գետնի վրայ համար:

Բայց ստանալով և մարտիրոս Նզդի մը երբեք չի գաղտնի գոյութիւն ունենալէ, քանի գոյութիւն ունի իր գաղափարները սրտին և արեւուն մէջ վառող հայրենասիրական և անկախութեան նախնական և սուրբ գաղափարները, և արդէն զինադարձ զարգացնելու պարտւած և յատկապէս թուրքերէ կողմէն հայ հանրապետութիւնը կանգնեցնելը, իր հովանիին տակ առնելով նախնիներէ ալաւած հարիւր հալածալու գաղափարները որոնք խոյս

էին ստանալով թուրք հալածանքներէ և ջարդերէ կտրուելէ ետք, անտաղ ու կ'ողբ դարձած հաղապար գաղափարները ազատան կը գտնէին Հայաստանի պաշտպանութեան ներքին, և ամէն ո'ք կ'սկսէր աշխատել երկրին զարգացման և յառաջդիմութեան: Բայց թուրքերու քանդիչ ու կործանող քաղաքականութիւնը կանգ չէր առնել, իր նպատակը իրաւորեցնելու և ծրարելը զուրկ հանելու տեսակետէն և վերադառնալով հայաստանը կ'սկսէր արիւնքով ու սալ իր վերջին գաղափարներն ալ, յենած իր հաստատ հաւատքին, զիմադրուելով ամէն գրիւնքներու և ամէն զոհողութեանց, չի կորսնցնելու համար նործնող պատմութիւնը, որ այնքան սուղ էր նստած, և այնքան զոհերու արիւնքով զննած:

Եւս ամէն հայ ուրախ ու հպարտ սրտով կը դիմէ հեռուն վերադարձնող մայր հայրենիքը, հոգ չէ թէ ըստ այնի անհատականութեան մէջ, բայց հայնէ որ կը տիրապէսէ այդ պատմական հոգեմասին: Օրքստ օրէ առաջացող և զարգացող մեր հայրենիքը պիտի ըլլայ ասիկա ետք ամէն հայ հետաքրքրուողը, և զիմադրուելու ենք թէ մեր վերջնական հանգրուանը հոն միայն պիտի ըլլայ շնչելու ալաւ և ազնու միմիայն հայրենիքին համար:

Ար վերածնունդը և վերադարձնողը սկսած է, ամէն հալածանքէ ու ճնշումէ հեռի:

Եւ այսպէս հակառակ դարերու միջոցին ծրարուած ու խորհած ծրագրերն առաջադրութեանց, կ'իրականանայ, թիպակա փոքր մասով հայ ժողովուրդի երազը և հայրենի օձախի մը գաղափարը:

Եւս թուականը, հայաստանի իրականութեան և պատմութեան ամենապայծառ մէկ էջը կ'արիւնքէ եկաւ, որովհետեւ պետական փայլուն շրջաններու կորուստէն ետք, որ պատմութեան յանձնուած է, կ'սկսէ նոր վերածնունդը և նոր հայրենիքի մը գաղափարը, հաղապար տարիներէ ի վեր ճնշուած ու խորհողուած հայութեան պատմութեան մէջ:

AU PAYS DES TURCS

Un filet paru l'autre jour dans "la Syrie", nous apprenait en substance que tout ce qui reste d'éléments non turcs en Turquie fait de fiévreux préparatifs de départ.

Nous puisons également à la même source l'information que S. S. le pape, en guise de protestation de la fermeture des écoles catholiques, a appelé la nonce apostolique qui le représente à Constantinople.

Ces nouvelles, dont quoique la confirmation soit de rigueur, ne nous paraissent nullement sujettes à caution.

Au lendemain du jour où le traité de Lausanne fut signé, tous ceux qui se piquent de certaines connaissances des choses d'Orient, ne furent vraiment étonnés que d'une seule chose: c'est que les puissances aient mis tant de mois et aient dépensé tant d'efforts diplomatiques pour aboutir en fin de compte à une capitulation qui n'avait rien de semblable, sinon dans le sens inverse, à ces autres non moins fameuses capitulations.

On connaît la série de mesures que le Gouvernement d'Angora a adoptées depuis lors, toutes tendant à xénophobie et turquification. Ce gouvernement n'est pas encore au bout de sa tâche, vraisemblablement.

En cette pleine période de décadence de l'influence des pays alliés qu'on se donne un peu la peine de constater à savoir de quoi il s'agit en vérité, et qu'on se demande s'il y a une stipulation dans le traité conclu aux bords du Liban qui interdise au gouvernement turc de prendre les décisions du genre de celles qu'il lui a plu de prendre.

Et du moment qu'on y est qu'on aille plus loin ou plutôt plus près, et qu'on se pose ces simples questions: Ce traité est-il appliqué? Kenferment-il, au cas de non application, des sanctions, des mesures coercitives? Mieux encore: est-ce là un traité qui, liquide une guerre, et régie les rapports futurs d'anciens belligérants; ou sont-elles les positions des signataires? y eut-il des vainqueurs? — Qui est le vaincu?

Une habile diplomatie a dissimulé toutes réponses que convoite l'esprit le moins scrutateur, et a plongé dans un quiproquo des plus indéchiffrables la question si naturelle de savoir si la Turquie en agissant comme il agit toute aux pieds un instrument conventionnel qu'il serait tenu respecter sans peine de susciter le mécontentement unanime et sans réserve des Alliés suivis de mesures appropriées et concertées.

Mais nous savons et les Turcs mieux que nous que c'est là une gageure et, réciproquement, nous savons peut-être mieux que les Turcs que leur fougue et intransigeance ne pourra faire du chemin qu'en tant que cette gageure ne perdrait la moindre ponce de terrain sur lequel elle s'est épanouie comme une vivante flétrissure de discorde au camp d'Agrement. Car chacun de

Ա Զ Դ

Պատիւ ունիմք յայտարարել մեր յարգելի ընթերցողներուն և յանախորդներուն թէ 23 մայիս 924 էն քսկեալ քերթիս և սպարանիս մէջ Պ. Ղազար Յարութիւնեանի աշխատակցութեան վերջ տրուած է:

Վերանայի Վարչութիւն

Alliés s'est laissé aller à la dérive des intérêts mal compris et sent, actuellement, en dire à un tournant de toute nouvelle recidive de l'espèce constitue un enlèvement de plus en plus menaçant guibie dans le creux moissant de la nouvelle mentalité turque.

Une politique de renoncement et de résignation ne pouvait avoir sur elle une prise autre que celle dont les résultats on ne peut plus déconcertants appartenaient même aux plus inconsciemment aveugles.

La nation arménienne, la première victime d'un état de chose sans précédent dans l'histoire des peuples, a subi, écartée avant que rien ne soit fait, un sort qui était loin d'être providentiel, et elle suit tout juste à quoi s'attendre.

Une paix issue de la victoire des Alliés, sur les rangs de qui les Arméniens eurent leurs places, après les avoir bien serrées, a passé l'éponge sur les légitimes aspirations de mort et de droit au nom de quoi un peuple de trois millions d'âmes en a sacrifié la moitié.

Les puissances réunies du monde chrétien ont pris des décisions complètes d'une entente de sang arménien qu'a fait jaillir l'impitoyable et indécise yagga-tourant. Elles ont, elles ont presque sans, en matière de civilisation, la légèreté des massacres spoliations, des sécessions et exode de tous une épave de peuple. Pourquoi? Est-ce de gaieté de cœur? C'est la le cruel élan: en attendant que l'empire ottoman se dissolue, ce peuple, devant l'annihilation et méritée des faits s'est efforcé de dissocier les causes à effets, a conservé intacte la conviction qu'un revirement réparateur d'une grande injustice ne saurait tarder à se faire, et, blotti sur ses plaies grand'ouvertes il s'est donné une ligne de conduite en expectative. La d'ailleurs moins perdue l'espérance de jours meilleurs qu'il savait qu'il la pature faite de ses droits et patri-moines, et jetée aux griffes de ses séculaires persécuteurs lui augurerait davantage l'appétit, et qu'il se dégoûtait en fauves inassouvis, se rueraient de plus belle et avec, plus d'aplomb sur d'autres butins plus drus, sur d'autres morceaux on viendrait à s'effriter finalement ses dents en dévotion.

Et nous en sommes probablement là. Nous ne serions surpris que de ne pas en être là.

Si l'on nous permettait une dernière interrogation, nous serions tentés de nous demander si jamais connaîtront une borne les insuites et avanies de

ԹԻԻՐԻՃԻ

ԽԱՊԵՐԼԵՐ

ԷՐՄԵՆԻ ԶԵՆԿՆԵՐ ՄԵՆԵԼԵՍԻ

Թիւրքիստան աշխարհի իմամիշ օլան
պիր քաջ զինքին Էրմենիներն զապու
խալմիշ օլմալարը մեղեկութիւն իմա
էքքեմարը ու մամուլիսին զիստակութիւ
թէհնիւն իմամիշ տիր: Մեղքերը Էրմեն
նիւնքն քիմմէր թարափրոտան Թիւր-
քիստան իսքիսնարընա միւստան իտիւ
ալիսին անամաք իշուն պեռքիւ պիր
Ֆաալիւն իմ կիստակութիւնքս տիր:

Վաշէթալարըն միւթալէտարնա նա-
զարէն Էրմենիներն փարա Մուգապի-
լիստէ Թիւրքիստան աշխարհի իմամիշ
տան իմամէք իւզըն կիզըն պիր թէհնի
լաթ մեղմաւ իմիշ: Տարիսի յա-
զըրը Ֆեհրիա պէյ իշու իմէքիւթըն
թէյիս օլմալ իւզըն աշխարհն աշխարհ
իմիշամ օլմալարընա տիր: Հաթա
պա պապա մուհաթմէ իտիւմէք
իւզըն իմիւթալ մուհաթմէսին ի-
շն իմիւթի իմալի իտիւմէքս տիր:

Հիւնթի վիւթէլա իմանալուս պա
մէսէլէնին իմալի իշուն պիր հիւն-

թի իմիւթի իշուն կեանքի իշուն: Լա-
նիս իմիւթի ումամիշ միւստակութիւն
միւթ օլմալարըն Էրմենիներն իմէհաթ-
գուգ իմիւթիս սեղեմէքս տիր: Հաթա-
հանի ումամիշ միւստակութիւն
սին վիւթալ միւստակութիւն
Լեւոն իման պէյլէր իլէ 17 քոմմէք
12 վալիս միւթ ուր իմիւթի իտիւմիշ-
Լէր տիր:

Վաշէթալարըն միւթալէտար Ֆե-
րիա պէյ Մուգապիա Վեմալար քա-
ջը իւսն իմամէքն իմիւթամ իմ-
մէքս տիր:

ԻՍԹԱՄՈՒՍԱ ՐՈՒՄԼԱՐ

Թիւրքիստան հիւնթիսին իմանալու-
տա ապըն օլան իմամլարըն պիր լի-
թալըն իմանալ իմամիշ տիր: Իշու
լիստա մուքալէտ օլանլար միւստ-
ակէն իման օլմալարընա իմիւթի
սին իմէքն իմիւթի մէկուր օլմալ-
արըն, մարալար Էլիս ապըն պիր
քիւնթի պալի օլմալարըն:

ԶԳԵՍԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ
ԿԵՐԱՍԻ ՎԱՆԱՆԱՆՈՒՆ

ԴԵՐԱՎԱՍՏՈՒՆ

Մ. ՎԵՀՈՒՆԻ

Պապը Իսիս Բիւ 7

Նոր հասան

ԵՂԱՆԱԿԻ ԶԱՐԲԱՐ ԱՆՊԱՆԱՆ
ԱՌԱՋԱԿԱՐԳ ԿԵՐԱՍՆԵՐ

ՏՕՔԹ.

ՄԻՔԱՅԼ ՔԵՆԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԵՏ

Մանկաբարձ, ալի, ներքին
կանանց, շերմամբութեան, եւ
վեներական հիւանդութեանց
փոխանակէ և արագ դարմանում:
Հիւանդ կրկնութի իր քանք մեք,
ժամն օր ժամը 9-12 եւ 2-6 Թրամ-
փալի Էնկերութեան մօտ Վարպարնե-
թու կայուն:
Չորեքշաբթի օրեր Մասալին քիւրք,
Մարալի Կրպարաց Էնկերութեան Գրա-
սենակը 2 Էն Էս պոլսենուն ձի, նաեւ
արաք օր կէս օրէ փոխալիս զիւր
բան:

ՏՕՔԹ. Մ. ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ

Մանաթէ, մարթի, ներքին եւ տը-
ղայոց հիւանդութիւններու:

Կը բուժէ խղամբութիւնը եւ զի-
րամատչելի պայմաններով:

Հիւանդ կրկնութի 8-12. 2-5 զի
մէլ, իր սեփական քիւնթի: Կուր
փողոց Հայկական Էնթի դիմաց:

ՕՐԵԼ ՄԵՐՍԻՆ

Պատի ունիւք ծանուցանելու յար
գոյ հասարակութեան թէ՛ ՕՐԵԼ ՄԵՐ
ՍԻՆ Ը զրաճ ենք աշխարհի զիրքի մը
մէջ, յաճախողներու կատարել հոն
ղէտութիւն ընծայելու համար:

Մանալար սենակներ կը տրամա-
դրուին ընտանիքներու համար:
(Տարբերութիւն)

ԿԸ ՓԵՏՈՒԻ

Կը փնտրեմ հօգեբարոքիս բնիկ Մա-
րաջի Յակոբ Պալարման որ 17 տարի
առաջ Ամերիկայ Նիւ Եորք մեկնած էր 6
տարի առաջ միշտ նամակ կ'առնէի իրմէն
ով որ միշտ իմ մասին տեղեկութիւն ունի
կը խնդրեմ իմացնել ինձ «Հօմա» հայոց եւ
կեղեցիի միջոցաւ:

Հրանտ Պալարման

Կը խնդրուի Ամերիկայի իմիւթիս
արտապիւր:

ԴԵՂԱՐԱՆ ԱԼԹՈՒՆԵԱՆ

Պուրն Լազարիսեմու Էնկերութիւն

ՎԿԱՅԱԼ ԱՌԱՋԱԿԱՐԳ ԴԵՂԱՐՈՐԹ

Թիւրք ու ձիւ միւթքով նոր բաց
ուած դեղարան ուր կը պատրաստուի
դեղադրեր ճշգրիտ եւ մաքուր կը
պով ու զիւրամտելի զինքով:
Անկարողներու սովորականեան աւելի զեղ

ՃՈՒՆԵԻ ԸՆՏԻՐ ՍԻՎԱՐԵՍԵՐ
Ս. ՍԵՂՆԵԱՆ
Կուղէ ունիւք ընտիր սիւրբիւթ-
ներ պատրաստուած ամենալուծիւ
խառն, զիւրեք ճիւնի Ֆապրիւթ
Ս. ՍԵՂՆԵԱՆԻՆ

ԽԻՍՏ

ՎԱՍԱՀԵԼԻ ՀԱՍՅԵ ՄԸ

Սուրբաբնակ այն հայ հայրենակցներ-
ուն որոնք Մարտիկն պիտի անցնին:

ՀԻՐԱՆՈՑ ՓԱԼՄԱ

HOTEL DE PALMA

5 Rue St JAUME

MARSEILLE

(Près la Rue Coutellerie)

Առատ: ջուր: օդառուն եւ լուսաւէտ
սենակներ:

Խլանիւթ ոգտալիւթիւն եւ զիւրա-
մատչելի վարձ:

Ամէն կարգի զիւրութիւններ կը տը-
րուին ճամբորդներու աւանդ վարձադրու-
թեան:

Ս. Արաման

արտաւաճ Մանուէլ Անէման
Տպարան Լիբանան

ՏՊԱՐԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆ

ՊՈՒՐՃ ՓԼԱՍ ՏԸ ՔԱՆՈՆ

ԻՓԱԼԻ ՓՈՂՈՑ ԹԻԻ 9 ՊԵՏՐՈՒԹ

Ճ.Ճ.

Պատի ունիւք յարգոյ հասարակութեան, թէ՛ Հայ-
րեն. Պրանիսին եւ Երարիսին լաւագոյն տեսակի եւ բոլորովին նոր
գրկով, ինչպէս նաեւ լաւագոյն Էնկերութիւն, սկսած ենք Տպարա-
նական աշխատութիւններ:

1— Վե. տրակման եւ Վ. լաւագոյնական թույթներ, տեսարա-
նիւ եւ հաշուեցուցակներ:

2— Միջնամար, պահարանի եւ թույթի խնթիներ:

3— Հարանական եւ այլ հրաւիրագրի, ամէն կարգի ուժ-
լամներ, աղբիւր եւ շրջարկականներ:

4— Փաք ումիշով պոռչիւններ, եւ պարբերութիւններ, երեք
Լիւ. աւ, Պէյրութին զորս յանձնառութիւններ կ'ընդունենք, զներու
արուսկարք զիւր ամէն տեսակ աշխատութիւններու համար եւ կա-
տարեալ ճշգրտահաշուութիւն:

(Վ. շարքիսին)

ԲԺՇ ԿԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

Հալուղ Սա'աթիկ Ֆեհմեմու Գուրգիսի Բոլ

ԲԺՇ. Ռ. ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

ԲԺՇ. Վ. ՓՈԹՈՒԳԵԱՆ

Նա'աթիկ Վիւալուժ Վիւնալի Հիւսիւսի
եւ Կիւսիսագէտ

Մամալէս վեներալաւ եւ
ներքին հիւանդութեանց

Կը զարմանալով ամենալիւթին զիստական միջոցներով եւ երկարատեւութեանը ջեր-
մամբութիւն եւ իր բոլոր հետեւաւորները, նոյն պէս նաեւ ֆրանկալիս:

Կը կ'ստարանի ամէն կարգի գործընթացները նոր ստարանի երեք ուղիւն մեք
նա'աթիկ Վիւալուժ Վիւնալի Հիւսիւսի, իւրեք լիւթի ճաւաղիսին, երեք ուղիւն բաժնիք

Կը զարմանալով հին եւ նոր չի գոյուղ վերքեր, հին յօդապաւեր, ոսկրային ախ-
տեր, ստարանի, հերթալիւթեան, մարթիսին, կանանց եւ ամէն կարգի ներքին հի-
անդութիւններ:

Հիւանդներուն մաքուր անկողին:

Կատարեալ ճշգրտահաշուութիւն եւ գաղտնագրութիւն:

Դարմանատներ բաց է ամէն օր բացի կիրակիէ:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

Լաւմիշա Սա'աթիկ Հ. Իւլեգանի կողմէ

ՏԱՐԵՐ ԶԱՅՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Դասագիրք երաժշտութեան եւ Գրականի Նոր Լեզարաններ

Դիւմէլ միշտ:

Hagop Uvezian, B.P. 517

ՕՐԵԼ ՍՐԱՆՊՈԼ

Պատի ունիւք ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ՛ ՕՐԵԼ Սրանպոլի
նոր կարգ ու սարքով ինչպէս նաեւ ապաստարաններ զրաճ եւ նախանշելի
վիճակի մը մէջ, մանաւորաբար ընտանիքներու համար, որոնք ՕՐԵԼԻ մէջ
պիտի վայելեն ընտանական ամէն տեսակի զիւրութիւններ:

Բոլոր ճամբորդներուն ծախսայեաց մաքուր սենակ եւ անկողիններ, լաւ
ապաստարանութիւն եւ հիւրերու համար լաւ զիւրութիւններ ՕՐԵԼԻ վարչութեան
կողմէ:

ՏԼԻՐ եւ Տնօրէն Սարգիսեան

ԿԸ ՓԵՏՈՒԻ

Սուրբաբնակ բնիկ Ս.
Թարաւացի Լաւալ Պալարման կը փնտ-
րեմ մօրեղբորդիս զաւակները Լեւոն Զի-
լիսիսեան, Կարապետ Զիլիսիսեան եւ Եր-
զա Զիլիսիսեան որոնց մասին տեղեկու-
թիւն ունիւք ալ Լաւալիսին կը խնդրուի ինձ
տեղեկացնել Պէյրութի Վիւալուժ Վիւնալի
միջոցաւ:

Լաւալ Պալարման

ԿԸ ՓԵՏՈՒԻ

Տեղաբնակներու խոհարար Սարգիս
Մանուէլեանի 18 տարեկան որդին Արտաշէս
Լաւմիշի զեպէն 3 ամիս առաջ անյայտացա-
ծէ լուր ունեցողներէն կը խնդրուի որ ան-
միջապէս տեղեկացնեն Ջալիլի Հայ աղ-
իւթիսին: